

Posudek

na disertační práci Ing.arch.BcA. Veroniky Kastlové

„Scéna veřejného prostoru. Vztah architektury a divadla“

Disertační práce „Scéna veřejného prostoru. Vztah architektury a divadla“ Veroniky Kastlové se koncentruje na ten rozměr/dimenzi, v níž se „setkává“/prolíná architektura a urbanismus se scénografií/s divadelním parametrem. *Cílem práce je co nejúplnější uchopení/deskripce celého spektra vztahů, a tím otevřít/prohloubit mezioborový dialog mezi architekturou a urbanismem na straně jedné a na druhé straně – teatrologií, sociologií, antropologií.*

Cíl vede k rozšíření klasifikace aktivit a dějů ve veřejném prostoru a - souběžně dává ožít architektuře v nových významech a souvislostech. To je konstruktivní, potřebný cíl převážně teoreticky zaměřené práce v době, kdy „veřejný prostor“ prochází v naší velmi pozdní moderní době vlnami zvýšeného zájmu. A zájem o veřejný prostor a tím i pro korelaci veřejného prostoru, scéničnosti a architektury/urbanismu nepochybně bude trvat. Navázání na ideje//tématizace, se kterými na příklad pracuje Jan Gehl v monografii *Život mezi budovami: užívání veřejných prostranství* (Boskovice:Albert,2000) je na místě a děje se ze strany Veroniky Kastlové invenčně; to platí i pro její interpretaci řady dalších významných autorů.

Úvodní paragrafy uchopují a přibližují/ilustrují téma disertace „veřejný prostor, vztah architektury a divadla“ na historickém materiálu počínaje antickým Řeckem (kde veřejný prostor a divadlo „si padaly do náruče“) přes renesanci až po současnost.. Nicméně nejde pouhou rekapitulaci historie, naopak, Veronika Kastlová naplňuje/prokládá tuto část četnými přínosnými hlubšími teoretickými sondami do témat divadelnost/teatralita, jeviště,scéničnost a veřejný prostor, scéna, scénická situace atd. Podotýkám, že se to děje se zřejmou vášní pro teorii. Tím si připravuje pojmy pro uchopení vztahu architektury a divadla („Divadlo jako všeobecný kulturní princip“, srv. str. 90). Tento postup, propojování známých běžně uplatňovaných/zavedených pojmů/kategorií spříklady a teoretickými sondami, Veronika Kaslová s pozoruhodným nadhledem používá jak v „Teoretické části“, tak v „Tvůrčí a analytické části“ disertace. Výsledkem je doslova nasycení/ne-li až místy přesycení tématy a podtématy, které vzájemně – a zdůrazňuji - podnětně prolínají. Proto je důležitá pečlivě propracovaná/provedená struktura/strukturování disertace, které umožňuje potřebný nadhled.

Po rozsáhlé „teoretické části“ a „tvůrčí a analytické části“ uzavírá disertaci „Diskuze a vyhodnocení“ plus vlastní poměrně rozsáhlý „Závěr“. Provedená klasifikace dějů ve veřejném prostoru, je opřena o teorie a podložena/doložena řadou příkladů.

Zachycení a popis paralel a analogií ve veřejném prostoru s divadelní tvorbou (ozvlášťňování, inscenování, scéničnost atd.), které je v tomto Závěru spojeno s úvahou o předpokládaném ambivalentním účinku pandemie (jeho probíhající i možný další zásah do užívání veřejných prostor), bych podřídil spíše odpovědi na razantnější otázku „Co je úkolem architektury v informačním věku/věku sociálních sítí?“ Odpověď- „zdůraznění fyzického kontaktu mezi lidmi“ a – zde plně podporuji přístup a hodnocení Veroniky Kastlové – toho, co se sice jeví ve veřejném prostoru jako „efemérní“, ale v konečné instanci je pro „provoz“ veřejného prostoru a architektury podstatné. Veronika Kastlová výsledný cíl disertace uvažování o souvztahu architektury/urbanismu a divadla/scéničnosti formuluje velmi přesně a po množství úvah a konkrétních příkladů atd. úsporně: *jde návrat – paradoxně přes divadelní prostředky - ke „každodennímu umění prožitku města v jeho každodennosti.“* Je-li na „veřejný prostor“ uplatněn rozšířený pojem divadla jako „všeobecného kulturního principu“ a stává se veřejným prostorem sui generis využívajícím prostředků divadelní tvorby, pak je na místě její výzva ke spolupráci architektů/urbanistů a teatrologů, sociologů a antropologů.

Nesporným a jistě sympatickým rysem, který je třeba v souvislosti s obhajobou disertační práce Veroniky Kastlové vyzdvihnout, je skutečnost, že řada dílčích témat disertace byla ověřena nejen v četných přednáškových aktivitách, ale i v publikovaných článcích, studiích a sbornících - včetně knižního výstupu mezinárodní konference (viz Seznam vybrané publikační činnosti).

Příložením CD s audiovizuální dokumentací „Scéna veřejného prostoru, vztah architektury a divadla“ k disertační práci pokládám rovněž za plus disertace.

Disertace je opatřena odpovídajícím obsažným soupisem literatury, zahrnuje očekávané knižní tituly jak v oborech architektury a urbanismu, tak sociologie, teatrologie, tak i cenné odkazy na hůře dostupné cenné dílčí studie/sondy (jeden příklad za všechny- V. Rauer: Symbols in action: W. BrandtskneefallattheWarschawMemorial), nicméně důležité pro argumentaci Veroniky Kastlové. V soupisu/ bibliografii poněkud nerozumím rozlišení „5.Seznamu použité literatury“ a „6.Seznam použitých a doporučených zdrojů. Kladem jsou rovněž pečlivě provedené bibliografické odkazy k obrazové dokumentaci disertace.

Souhrnem: Veronika Kastlová je velmi dobře seznámena s odbornou českou produkcí, využívá i zahraniční zdroje a dokáže s prameny i literaturou produktivně pracovat.

Doktorská disertační práce Veroniky Kastlové podle mého názoru splňuje požadavky §47 odst. 4 zákona č. 111/1998 Sb. na „přípravenost a schopnost samostatného působení ve výzkumu a vývoji“, proto ji *doporučuji k obhajobě.*

Doc. PhDr. Oldřich Ševčík CSc.

Praha, 20. května 2021

.....